

Het Vlaams BioKennisNetwerk anno 2023

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Strategisch Plan Bio 2023-2027

Bio van boer tot bord:
5 x 5% Vlaamse ambities op maat

5 groeidoelstellingen tegen eind 2027

5% landbouwareaal: het areaal onder biologische productie neemt toe tot 30.000 ha tegen eind 2027

5% omzetwaarde van de biologische dierlijke productie: de omzetwaarde van de biologische dierlijke productie groeit naar 5% van de omzetwaarde van de gezamenlijke dierlijke productie (met inbegrip van zuivel)

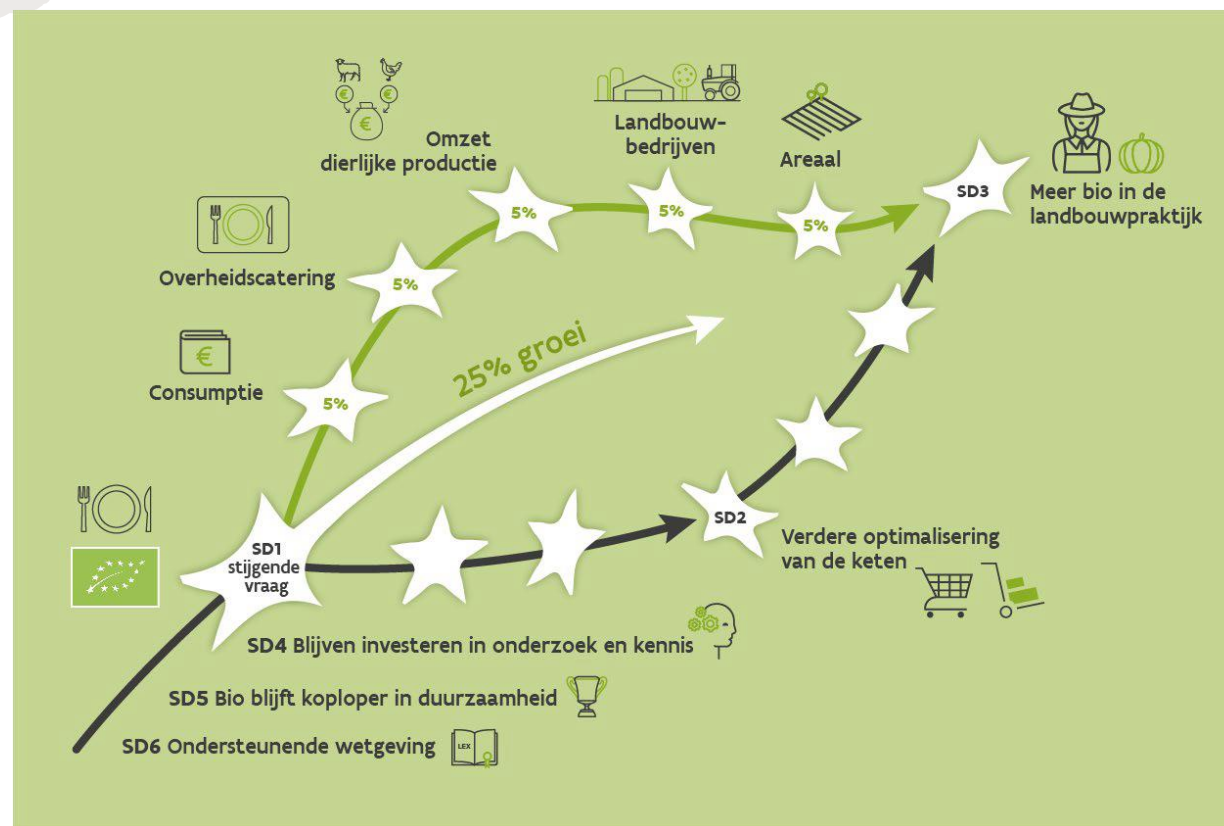
5% biolandbouwbedrijven: minimaal 5% van de landbouwbedrijven zijn biobedrijven tegen eind 2027

5% bioconsumptie: het volume van de bioconsumptie groeit tot 5% van de totale consumptie tegen eind 2027

5% bio in overheids catering: bio maakt 5% uit van de overheids catering tegen eind 2027.

Versterken van het Vlaams BioKennisNetwerk als spil voor vraaggestuurd onderzoek

- **Kennisuitwisseling tussen landbouwers** per sector of thema (10 boeren-netwerken)
- Verzamelen van **kennisbehoeften bij landbouwers**
- **Participatie in Europese en Vlaamse projecten** (co-creatie)

- Verbinden en informeren van **geïnteresseerden in agro-ecologie en biologische landbouw vanuit agro-voedingsketen**
- **Adviseren en faciliteren onderzoek** agro-ecologie en bio
- Onderzoekers, beleidsmakers, adviseurs, kennisnetwerken, sectorvertegenwoordigers, landbouwers **verbinden**

- **Coördinatie biologisch praktijkonderzoek** van 8 onderzoekscentra
- **Communicatie onderzoeksresultaten** op maat van de boeren
- **Financiering van KT praktijkonderzoek** aangestuurd door biosector

Versterken van het Vlaams BioKennisNetwerk als spil voor vraaggestuurd onderzoek

Vier ambities voor een optimaal kennisbeleid te ondersteunen:

- creatie van een **draagvlak** voor (onderzoek in de) biologische landbouw en voeding in Vlaanderen
- organisatie van een **breed gedragen aansturing** van het onderzoek voor de biologische landbouw en voeding
- via dialoog streven naar een **optimale benutting van onderzoekscapaciteiten** voor onderzoek voor de biologische landbouw en voeding
- stimuleren van **ontsluiting en doorstroming** van onderzoeksinformatie en –resultaten naar relevante partners.

samenwerking zodat het matchen van het onderzoek met de kennisnoden vanuit de biologische sector (land- en tuinbouwers, marktdeelnemer(s), het beleid of de wetgevers) optimaal gefaciliteerd wordt!

Biobedrijfsnetwerken (BBN): Boeren aan het roer

coördinator- facilitator : An Jamart

Sectorspecifieke BBN :

- Groenten open lucht lange keten
- Akkerbouw
- Korte keten
- Bloemen
- Kleinfruit
- Geiten
- Melkvee
- Pluimvee
- Vleesvee
- Varkens

Andere sectorgroepen:

- Vakgroep Biofruit

Basisvoorwaarden voor een biobedrijfsnetwerk gebaseerd op vertrouwen

Boeren aan het roer/eigenaarschap

Continuïteit

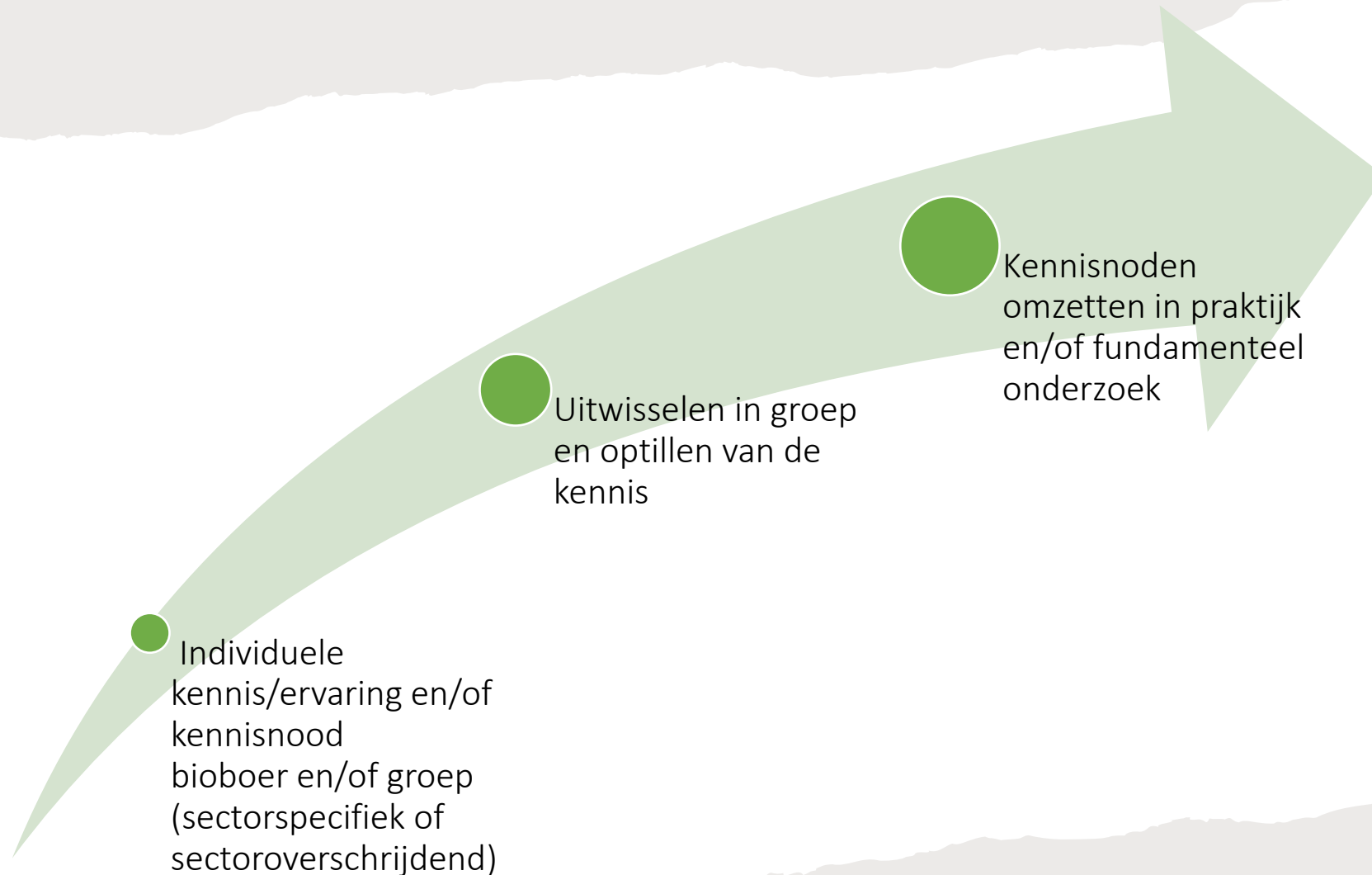
Vertrouwen

Co-creatie

Systeemdenken

Reciprociteit: geven en nemen van kennis

Hoe werken de Biobedrijfsnetwerken?

Basis Actoren

- **Boeren** (bio, in omschakeling, potentiële bioboeren)
- facilitator,
- inhoudelijke experts
- overige

Rol Facilitator- BioForum

- vertrouwenspersoon
- filteren noden
- bijeenbrengen expertise
- in gesprek gaan en vertaalslag maken naar onderzoekers/beleid
- indien nood aan bijkomend onderzoek- uitwerken onderzoeksprojecten

Dierlijke biobedrijfsnetwerken

An Jamart,

Paul Verbeke

Laura Van Vooren

Johan Devreese

- *Melkveehouderij: coördinator- facilitator : An Jamart*
- *Vleesveehouderij: Coördinator- facilitator : Paul Verbeke*
- *Geitenhouderij coördinator- facilitator: Johan Devreese, An Jamart*
- *Pluimvee : Coördinator-facilitator : Laura Van Vooren*
- *Varkens : Coördinator-facilitator : Paul Verbeke, & Laura Van Vooren*

i.s.m. Inagro, Wim Govaerts&co, ILVO – Living Lab Veehouderij
(Pluimveeloket, Varkensloket, Rundveeloket)

Plantaardige biobedrijfsnetwerken

coördinator- facilitator : An Jamart

• *Vollegrondsgroenten – Akkerbouw*

Lange Keten

• *Vollegrondsgroenten – Akkerbouw*

Korte Keten

Technisch inhoudelijke begeleider: Lieven Delanote (Inagro)

externe expertise:

*Lieven Delanote,
Inagro*

*Stefanie De Groot,
PCG (beschutte teelten)*

• *Kleinfruit*

Externe expertise:

*Sam Neefs,
Proefcentrum Pamel*

*Renske Petré,
Pcfruit bio-adviseur*

Plantaardige Biobedrijfsnetwerken

coördinator- facilitator : An Jamart

•*Bloemen*

Externe begeleiding:

*Liesbet Blindeman
PCS*

*Ilse Delcour
PCS*

•*Vakgroep Pitfruit*

Externe begeleiding: PCFruit

*Voorzitster: Katleen De Coninck,
Reinroods biofruit*

*An Gomand,
proeftuin pitfruit*

*Renske Petré,
Adviseur bio*

CCBT, Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt

Carmen Landuyt
Coördinator - facilitator

Laura Golsteyn
Communicatie

Koepel van praktijkonderzoek bio, 8 praktijkcentra met afdeling bio

- INAGRO, groenten, akkerbouw, veehouderij
- PCG, beschutte teelten en kruiden
- Pcfruit, pit- en steenfruit, kleinfruit
- Proefbedrijf Pluimveehouderij, pluimvee
- Proefcentrum Pamel, kleinfruit
- PCS, Proefcentrum Sierteelt
- PIBO campus, akkerbouw
- Proefstation voor de groenteteelt, kleine teelten

2 grote taken:

- Coördinatie praktijkonderzoek
- Communicatie naar praktijk

BIOpraktijk.be

CCBT, 8 praktijkcentra met afdeling bio

PCG:

- Kruishoutem
- Bio beschutte teelten
- Kruiden en innovatieve gewassen
- Voorlichting: Stefanie De Grootte
- + kantoor CCBT!

Proefcentrum Sierteelt:

- Destelbergen
- Biologische snijbloemen
- Liesbet Blindeman en Ilse Delcour

Proefstation voor de Groenteteelt:

- Sint-Katelijne-Waver
- Kleine teelten
- Sander Flerackers

Proefbedrijf Plumveehouderij:

- Geel
- Leghennen
- Ine Kempen

PIBO Campus vzw:

- Tongeren
- Akkerbouw
- Damien Xhonneux

Inagro:

- Roeselare
- Bio akkerbouw en groenten
- Biologisch proefbedrijf
- Afdeling bio met 10 personeelsleden
- Voorlichting: Lieven Delanote
- Onderzoekscoördinatie: Joran Barbry

Proefcentrum Pamel:

- Roosdaal
- Kleinfruit en aardbeien
- Volledig biologisch!
- Onderzoekscoördinator: Sam Neefs

pcfruit:

- Sint-Truiden
- Pitfruit en kleinfruit
- Directeur proeftuin: Jef Vercammen
- Voorlichting: Renske Petré

CCBT, coördinatie van vraaggestuurd onderzoek

- Oproep bio praktijkonderzoeksprojecten voor leden praktijkcentra (**CCBT-projecten**)
[Projecten | ccbt](#)
- **Databank** onderzoeksprojecten biolandbouw, [Onderzoeks databank | ccbt](#)
- **Netwerk** van praktijkonderzoekers, voorlichters en boeren
- Stimuleren van vraaggestuurd **onderzoek voor bio landbouw**

Nieuw voor CCBT

- Versterking van de bestaande werking (door verhoging VTE)
- Uitbreiding van opvolgen onderzoek naar (fundamenteel) en toegepast onderzoek
- Uitbreiding advisering van beleid, onderzoekers, financiers, over noden van de biosector
- Meer opvolgen (EU) onderzoekscalls voor bio
- Deelname aan EU platforms als **TP Organics**
- maandelijks deelname aan kernteam LLAEBIO

CCBT, vertalen onderzoek en kennis op maat van de boer

BIOpraktijk.be

- **BIOpraktijk:** praktijkinfo en onderzoeksresultaten voor boeren (maandelijke nieuwsbrief, filmpjes, social media, ...)
- Organisatie van **studiedagen, studiereizen, opleidingen, ... voor bioboeren**
  - Jaarlijkse studiereis ([Tech&Bio Valence](#) (sep 2023), buitenlandse bedrijfsbezoeken)
  - Tweejaarlijkse **Netwerkdag 'Techniek in bio tuinbouw'**
- **Overleg met Groenkennisnetwerk Nederland**
- **Opleidingen en vormingen voor boeren** (bv cursus bio kleinfruit, 'Boer Bricoleur': leer lassen en zelf machines bouwen)

Nieuw voor CCBT

- Versterking van de bestaande werking (door verhoging VTE)
- Deelname aan EU platforms als **Organic Farm Knowledge**
- Meer inzetten op nieuwe media: filmpjes [Youtube](#), [Facebook](#), [Instagram](#) ...

LLAEBIO, Living Lab Agro-Ecologie en BIOlogische landbouw

Coördinator LLAEBIO – Dylan Feyaerts

*Jo Bijttebier,
Expertise agro-ecologie en lerende netwerken*

*Hilde Wustenberghs,
Expertise duurzaamheidsindicatoren*

*Lieve De Cock,
Expertise onderzoek en kennisuitwisseling bio*

Platform voor organisaties en personen die zich willen inzetten voor de verdere ontwikkeling van agro-ecologie en biolandbouw

- Brede waaier van deelnemers uit: onderzoeksinstituten, universiteiten, hogescholen, middenveld, adviseurs, landbouworganisaties, bedrijven, gangbare én biologische landbouwers, beleid, consumenten, ...
- Zet in op:
  - personen en organisaties verbinden
  - Bestaande kennis en ervaring delen
  - Onderzoek ondersteunen
  - Kruisbestuiving van kennis tussen gangbaar, biologische en andere alternatieve systemen die geen bio zijn maar wel agro-ecologische principes nastreven

Hoe werkt het living lab?

Centraal in de werking van LLAEBIO staat:

- Systeemdenken
- 5 principes van living labs - *multi-actor participatie, multi-methode benadering, openheid en co-creatie, betrekken van eindgebruikers en real live context*
- Sterke inspraak vanuit het terrein via jaarlijks interactief planningsmoment en interactieve workshops voor het organiseren van activiteiten, bv bepalen van thema 2023 'Samenwerking binnen de keten'

LLAEBIO, organisaties en personen verbinden

- Jaarlijks ‘LLAEBIO kijkt vooruit’ samen bepalen van jaarthema en samenwerking rond activiteiten
- 3-4 maandelijks **netwerkmoment ‘LLAEBIO draait door’**: kans voor onderzoekers om resultaten voor te stellen. Ook andere actoren kunnen hier een oproep lanceren of een vraag stellen.
- **Netwerkdatabank**, www.llaebio.be/netwerk, brengt personen en organisaties in beeld die zich inzetten voor een gezond en eerlijk voedingssysteem vanuit een agro-ecologische en biologische insteek.
- **Workshops of focusgroepen** om dieper in te gaan op vragen of drempels die leven bij organisaties in het netwerk. LLAEBIO faciliteert het **samenbrengen van de nodige experts** vb rond jaarthema ‘Samenwerking in de keten’, 2 mei 2023.

LLAEBIO, bestaande kennis en ervaring delen

- **Studiedagen, webinars en opleiding** om agro-ecologie breder kenbaar maken en de transitie mogelijk te maken **voor verschillende doelgroepen**
  - Bv Soil health conferentie, communicatieworkshop 'Strategisch communiceren rond duurzaamheid: hoe doe je dat?', 'Agro-ecologie voor leerkrachten secundair landbouwonderwijs',...
- **Jaarlijkse bedrijfsbezoeken** naar inspirerende bedrijven
- **Jaarlijkse demodag** op het [proefplatform voor agro-ecologie in Hansbeke](#).
- **Bibliotheek** LLAEBIO website, <https://www.llaebio.be/thema>, bundelen informatie jaarthema, studiedagen,..
- **Nieuws & agenda** (activiteiten LLAEBIO en deelnemers), <https://www.llaebio.be/nieuws>
- **Tweemaandelijks overzicht** relevante verwachte en openstaande onderzoeksooproepen -> inschrijven **mailinglijst** via [LLAEBIO-contact pagina](#)

LLAEBIO, onderzoek faciliteren

- **opvolgen onderzoek voor biolandbouw** en agro-ecologie binnen de Vlaamse, nationale en Europese context via stuurgroepen en projectevents
- **uitbouwen en onderhouden van een Europees netwerk** binnen onderzoek voor de biologische landbouw en agro-ecologie
- de **noden uit de biosector**, inclusief de volledige keten van boer tot vork, **vertalen naar onderzoeksvragen**, bv. door het organiseren van rondetafelgesprekken rond prioritaire thema's
- concrete en specifieke onderzoeksprioriteiten voor de biologische sector opnemen vanuit een onafhankelijke positie, door het **uitwerken onderzoeksprojecten te faciliteren** bv rond jaarthema
- **overzicht onderzoekso oproepen** en **netwerkmoment onderzoek** (1 juni 2023)
- **expertise rond systeemdenken** en bestaande multi- en transdisciplinaire benadering binnen onderzoek **samenbrengen**, en deze expertise op vraag verder **uitbouwen en delen**.

Gezamenlijke activiteiten BioKennisNetwerk

- **advisering** Departement L&V rond onderzoeksprioriteiten bio
  - Vlaamse oproep bio onderzoek 2023
  - Voorbereiding strategisch plan, ...
- **matchen van onderzoeksvragen** uit de bio sector met onderzoekers o.a. door overleg en ronde tafel gesprekken
  - Varkenshouderij (2022)
  - Bodemonderzoek (2023)
  - ‘Samenwerking in de keten’(2023), ...
- faciliteren van het **uitwerken van onderzoeksprojecten** voor onderzoeksprioriteiten bio
  - Thematisch netwerk EU akkerbouw en veehouderij LLAEBIO– Inagro – Hooibeekhoeve)
  - OG Roterend begrazen
  - OG Orsalisk, ...

Veel onderling overleg, uitwisseling, taakverdeling!

Gezamenlijke activiteiten BioKennisNetwerk

- Organisatie van **studienamiddagen** vanuit bio onderzoek
  - Mini-symposium (2021 – 2022 - 2023)
  - Studiedag compostering (2021)
  - Info webinar GLB en VLIF (2023)
- **Bundeling Vlaams onderzoek bio** -> online databank CCBT + eventueel thematisch magazine
- **Informeren en betrekken van studenten** bij onderzoek biologische landbouw
  - Deelname WG Bio in onderwijs & Overleg WG Bio in hoger onderwijs
  - Aanreiken van thesisonderwerpen en organisatie **thesisprijs** bio & AE
- **Partnerschappen en afstemming** met andere **Vlaamse en Europese netwerken**:
  - Platform Duurzame bemesting, Platformlandbouwonderzoek, PCR, PCV, Agrolink
  - Biokennis en Groenkennisnetwerk
  - COREOrganic Pleiades netwerk, TPOrganics
  - Organic Eprints (orgprints.org), Organic Farm Knowledge (organic-farmknowledge.org)

Veel onderling overleg, uitwisseling, taakverdeling!

Vlaams BioKennisNetwerk: Meedoen?

BIOpraktijk.be

Praktijkinfo en –onderzoek voor bio boeren

- Abonneer je op de **maandelijkse nieuwsbrief**
- **Communiceer** je onderzoek naar bio boeren
- Samenwerking met **praktijkcentra**?
- **Onderzoeksvragen** als bio boer?
>> Contacteer info@ccbt.be

Netwerken voor bio boeren

- Specifieke vragen als **bioboer? Kennisuitwisseling?**
- **Samenwerking** met de **bio sector** in onderzoeksproject?
>> Contacteer an.jamart@bioforum.be

*Netwerken, onderzoeksfacilitatie,
platform voor agro-ecologie & bio*

- Info over **projectoproepen, consortiums** bouwen
- Hulp nodig bij **steemaanpak**?
- **Student** op zoek naar thesisonderwerp?
- **Deel je expertise** via de [netwerkdatabank](#)
- Op de hoogte blijven van **activiteiten** van LLAEBIO
>> Contacteer llaebio@ilvo.vlaanderen.be

